

Hrvatska nije u stanju izdržati sankcije EU-a i UN-a

U idućim tjednima u Hrvatskoj i njezinu gospodarstvu neće se ništa bitno novog dogoditi, osim što će SDP i predsjednik Račan povećati svoj utjecaj. Vlast će, uostalom, činiti sve da se doista ništa bitno novog u ekonomiji ne dogodi, i toga će se odlučno pridržavati

U slučaju da Hrvatski sabor u nedjelju Račanovoj vladu većinom glasova iskaže nepovjerenje, te u skladu s tim Vlada podnese ostavku, kakve bi mogle biti ekonomske posljedice na unutarnjem i na međunarodnom planu?

- Gotovo je nikakva vjerojatnost da se predsjednik Vlade upustio olako u tako rizičnu igru, na čijem bi kraju Vlada izgubila povjerenje Hrvatskog sabora, i potom nastupila teška politička i ekonomska kriza. Naime, premijer Račan je vrstan političar, i vrlo dobro zna kako valja upravljati brodom koji se zove SDP. Konačno, njegova konferencija za novinare bila je vrlo precizno osmišljen plan, a prema sadržaju i formi još i izvrsnih oratorskih karakteristika. Vjerujem da će mnogi političari ozbiljno proučiti sve elemente koji su tako efikasno i uvjerljivo promovirali predsjednika Vlade. Uostalom, ni svijet globalne politike i krupnog biznisa ne bi oprostio predsjedniku Vlade da se dogodi čudo, koje se zove parlamentarno nepovjerenje. Ali, nepovjerenje Vladi značilo bi ne samo prijevremene izbore, nego i - povećanje utjecaja predsjednika Račana. I oporba, eto, odlučno radi za sve jačeg predsjednika Račana. Prema tome, nema rizika da će se nešto dramatično dogoditi, jer se to ni ne može dogoditi.

Kaos u Hrvatskoj - spas za Srbiju

Koliko bi dugo i uz koju cijenu hrvatsko gospodarstvo moglo izdržati šire međunarodne sankcije?

- Ako već tako spekuliramo, tada valja jasno reći da Hrvatska nije u stanju izdržati međunarodne sankcije. Ne treba previše podataka za navedeni stav. Dovoljno je pogledati prihodnu stranu proračuna, nezaposlenost, internacionalizaciju bankarskog sistema i finansijske industrije općenito. Ovo tim više ukoliko se zna da bi sankcije značile i kolaps turističke sezone. Hrvatska sebi to ne može priuštiti. Predsjednik Račan to dobro zna i igra na sigurno. A oporba, prvenstveno HDZ, odlučno pomaže predsjedniku Vlade. Ne znam zašto, ali to rade vrlo uvjerljivo i uspješno.

Bi li u sve manje vjerojatnom slučaju da se Hrvatska izloži međunarodnim sankcijama, upravo Đindićeva Srbija preko noći postala glavni regionalni mamac za strane investicije, pa na toj osnovi i svojevrsno ekonomsko i političko težište cijele jugoistočne Evrope?

- Ako bi se ipak dogodilo da Sabor izglosa nepovjerenje vladu i da pobijedi suprotna opcija, Hrvatska bi Srbiji napravila veliki posao i sasvim sigurno bi se centar zbivanja na dulji rok pomaknuo u Beograd. Takav luksuz Vlada i Sabor, valjda, neće dozvoliti. Treba reći da Srbija ionako zbog vrlo velikog broja razloga postaje ciljna zemlja zapadnih država, a time i globalnoga kapitala.

Za koliko bi se milijardi kuna, i na prihodovnoj i na troškovnoj strani, razlikovao jesenski konačni rebalans državnog proračuna u slučaju izglasavanja povjerenja Vladi od slučaja

njezina pada?

- Nepovjerenje Vladi značilo bi preispitivanje prava građana koja su nedostatna i daleko iznad sadašnjih materijalnih mogućnosti zemlje. Teško je zamislio mijenjati proračun «preko noći», posebno njegovo kresanje ispod nivoa izdrživosti za velik broj građana. Prema tome, sa socijalnog aspekta proračun nije moguće bitnije smanjiti, iako je on s ekonomski točke gledišta prorecesijski. Prema tome, tužni je, ali najmanje skup izlaz - u prodaji "obiteljskog srebra", najkvalitetnijih preostalih državnih poduzeća i banaka.

Osumnjičeni su generali sve bliže Haagu**U slučaju da u nedjelju Hrvatski sabor Račanovoj vladi potvrdi svoje povjerenje, kakve bi nove posljedice na ekonomskom i političkom planu mogle nastupiti već kroz idućih nekoliko tjedana?**

- Izglasavanje povjerenja Vladi znači, zapravo, izglasavanje hrvatske opcije. Moguće je zamisliti da se nakon krize formiraju dva stranačka bloka, kako je to prvi hrvatski predsjednik, Tuđman, želio a predsjednik Vlade, Račan, sada ostvaruje. Naime, nema ni jedne stranke gdje se stavovi pojedinaca nisu počeli, da blago kažem, iznositi usprkos drugaćijim stavovima stranke. Prema tome, politička kriza polako lomi strukture u nekim strankama. Ako stvari "dobro krenu" glede polarizacije, Račan će vrlo brzo izaći na izbole i vjerojatno odnijeti punu pobjedu. Nasuprot njemu će HDZ bitno poboljšati svoj položaj. Ostat će na sceni još poneka stranka, koja će ipak pratiti ova dva scenarija. Pri tome ostaje da se vidi rezultat «sukoba» SDP-a i HNS-a, jer računaju gotovo na isto biračko tijelo. Istovremeno će dvojica generala biti izručena sudu u Haagu, jer se i nije moglo ništa drugo dogoditi. Hoće li im se uskoro pridružiti još netko? Počeli su samopodržavajući procesi koji će se ubrzavati. Jedino se bojim da ne izmaknu kontroli. Dugo toplo ljeto navješće paklenu jesen.

Stoji li i u prvom i u drugom slučaju Hrvatska pred stvaranjem vlade stručnjaka ili pak vlade nacionalnog spasa?

- Vlada nacionalnog spasa je «rodoljubna» spekulacija i nije vjerojatno da će biti formirana od eksperata. Osim toga, da je premijer Račan želio vladu stručnjaka, on bi je bio formirao već u siječnju prošle godine. Cjelokupno ovo stanje doživljavam kao transparentnu nadmoćnost politike i političara nad strukom. Ali neizbjegno «provjetravanje» Vlade koje predstoji, odražavat će posve nove odnose političkih snaga i stranaka.

Rasprodaja obiteljskog srebra se ubrzava**Da li bi u slučaju da Račanova vlada dobije povjerenje, privatizaciju državne imovine trebalo ubrzati, a u slučaju da joj Sabor izglosa nepovjerenje - zaustaviti na neodređeni rok?**

- I privatizacija će se dalje odvijati svojom logikom. Naime, društveno bogatstvo ima funkciju proizvedenog dobra i što je privredna aktivnost manja, to je potreba za prodajom obiteljskog srebra veća. Prema tome, lažna je dilema da li ili ne treba dinamizirati privatizaciju: ona je nužna kako bi opstala hrvatska država! Parcijalne ravnoteže koje su prisutne u Hrvatskoj na ovoj, niskoj razini zaposlenosti, jasno pokazuju održivost

postojećeg stanja na kratki rok. Građani će vjerojatno to interpretirati i ovako: "Ma kakav kratki rok, ovo traje godinama." Podsjećam, međutim, da je raspoloživo bogatstvo zemlje sve manje, a zaduženost sve veća. Moguće je prodavati i otoke itd, ali to je jedna druga, još sumornija priča.

Jednostavno želim podvući da je privatizacija promašaj prethodne vlasti.

Ova samo nastavlja započeti posao. Nije za vjerovati da će se bilo što mijenjati glede privatizacije. Konačno i najvažnije, želim istaći da je izostanak koncepcije i strategije razvoja zemlje kriterij odnosa spram privatizacije. Kako nemamo koncepciju i strategiju razvoja, tako je i svaka privatizacija promašaj. Ovo tim više jer Hrvatska još nije dostigla predratni bruto-proizvod. Kada nemate cilj, gdje god išli, idete jednakovo pravo kao i krivo. Zapravo, ne idete nigdje, ili idete u ništa.

Vladino odlučno i dosljedno - u ništa

Znači li da bi se u ovom dramatičnom sporu u vrhovima hrvatske politike o tome kako surađivati sa haškim sudom, moglo sve završiti samo na višku buke i bijesa?

- Pa, držeći težak poklopac nad vlastitim emocijama, procjenjujem da se u idućim tjednima u Hrvatskoj i njezinu gospodarstvu neće ništa bitno novog dogoditi, osim što će SDP i predsjednik Račan povećati svoj utjecaj. Doći će i do promjena u Vladi, ali ne i do promjena u politici, posebno ne u njezinom ekonomskom dijelu. Vlast će, dakle, sve učiniti da se ništa ne dogodi, i toga će se odlučno pridržavati.